Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Anna Dominika Mičková

Název práce: Postoje veřejnosti k činnosti vybraných sekt v České republice

Oponent práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Bakalářská práce se zabývá problematikou sekt a pohledem současné české společnosti na jejich působení. Teoretická část práce se věnuje vymezení pojmů sekta, kult, náboženství a církev, dále pak jednotlivým rizikům, která mohou sekty představovat pro jednotlivce a širší společnost. Zaměřuje se také na roli sdělovacích prostředků při informování veřejnosti o sektách a podrobněji analyzuje čtyři vybrané sekty působící v české společnosti. Empirická část práce je založena na kvantitativním výzkumu. Cílem práce bylo zjistit, jak veřejnost vnímá existenci a působení sekt v České republice.

Zaměření práce: sekta, kult, veřejné působení, postoj veřejnosti

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je zpracována na odpovídající jazykové úrovni. Je psána srozumitelným stylem a udržuje potřebnou akademickou úroveň. Neobsahuje větší množství překlepů ani gramatických chyb.

Rozsah práce: Plně odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, 78 stran včetně příloh.

Použitá literatura: Seznam literatury odkazuje na 32 odborných monografií a přibližně stejný počet internetových zdrojů. Výběr odborné literatury ukazuje na dobrou znalost zkoumané problematiky a důležitých autorů působí v dané oblasti. Představuje kvalitní a aktuální odborné práce klíčových českých autorů (Vojtíšek, Lužný, Václavík). Internetové zdroje vhodně doplňují knižní monografie o aktuální zahraniční výzkum dané problematiky.

Formální stránka práce: Formální stránka práce je pečlivě zpracovaná podle obvyklých akademických norem

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Bakalářská práce představuje pokus o komplexní představení problematiky působení sekt v české společnosti a následné zjištění postojů, které vůči sektám ve společnosti převládají. Vybraná témata autorka představuje poučeným a řemeslně zručným způsobem. Vychází z obecné definice sekty a vhodně zasazuje jejich působení v současné české společnosti do kontextu postmoderní, postsekulární religiozity, v níž se spojuje pokles zájmu o tradiční náboženské instituce se vzestupem nejrůznějších projevů individualizovaného náboženského života. Vhodným způsobem rozlišuje mezi jednotlivými analytickými kategoriemi (náboženství, církev, sekta, kult) a poučeným způsobem představuje mnohovrstevnatost zkoumané problematiky. Obecný výklad je doplněn představením čtyř konkrétních duchovních společenství působících v České republice, přičemž autorka jasně odůvodňuje kritéria jejich výběrů. Jedná se o Církev sjednocení, Hnutí grálů, Imanuelity a Scientologii.

V úvodní teoretické části bych chtěl ocenit především to, že autorka usiluje o jemnější rozlišování při hodnocení působení sekt. Na jedné straně jednoznačně upozorňuje na možná rizika plynoucí z účasti na životě v sektách a hledá cesty k možné prevenci těchto rizik. Na druhé straně si je vědoma, že v demokratické společnosti je náboženský život jednotlivce součástí jeho svobodného a autonomního rozhodnutí a společnost by měla respektovat různá non-komformní náboženská hnutí. Tomuto aspektu se věnuje především v třetí kapitole zaměřené na roli médií v interpretaci působení sekt.

K dosavadnímu pozitivnímu hodnocení práce a úrovně jejího zpracování je ale potřeba připojit i několik kritických připomínek. Ty se nevztahují ani tolik ke konkrétním tématům, jež autorka zpracovává, ale spíše k celkové strategii výzkumu a celkovému uspořádání práce. Již teoretická část textu je velmi široce tematicky vymezena a představuje pojednání spíše učebnicového charakteru, než práci zaměřenou na konkrétní badatelský problém a otázku. Uvádí tak mnohdy sice přesné a správné, ale poněkud obecné a známé definice a údaje. Domnívám se, že u bakalářské práce je vždy vhodnější volit hlubší ponor do úžeji vymezeného tématu (např. pokud by se hlouběji věnovala problematice jedné z vybraných sekt).

Ještě výrazněji se tento limit práce projevuje o kvantitativního dotazníkového šetření. Výzkumná otázka je formulována na velmi obecné rovině. V této podobě by se jednalo spíše o zadání pro širší výzkumný tým, který by měl zpracovat komplexní pohled na vztah celé české společnosti k sektám. Na úrovni bakalářské práce není možné této

komplexnosti a reprezentativnosti dosáhnout, a proto výzkum nutně zůstává na rovině velmi obecných a málo vypovídajících tvrzení. Bylo by např. vhodné výrazně úžeji vymezit skupinu respondentů, nějakým způsobem je rozlišit podle toho, zda mají osobní zkušenost s působením sekty, případně výrazněji propojit teoretickou a praktickou část práce a zaměřit se blíže na hodnocení některé z vybraných sekt u respondentů výzkumu, respektive možná vybrat některé obecně známější případy a s nimi účastníky výzkumu přímo konfrontovat.

Výsledné hodnocení: Bakalářská práce je velmi solidně zpracovaná a prozrazuje dobrou znalost zkoumaného tématu i schopnost systematicky zpracovat teoretické i praktické aspekty dané problematiky. Jejím největším limitem je velká šíře zkoumaného tématu i velmi obecné zaměření dotazníkového šetření.

Otázky oponenta práce:

- V práci se zabýváte také otázkou hledání hranice mezi individuální svobodou a nutností regulovat nebezpečné dopady působení sekt, to vše v kontextu pluralitní, demokratické společnosti. Proměnil se v průběhu práce nějakým způsobem váš pohled na tuto problematiku, např. zda se váš postoj posunul k více liberálnímu nebo restriktivnímu pohledu?
- Jakým způsobem by bylo možné téma vaší práce vhodně konkretizovat, aby byly výsledky, zejména v praktické části, více vypovídající?

Datum: 27. 5. 2025 Mgr. Petr Macek, Ph.D.